

Tulen tuhoa

Yhdeksän hoidokkia paloi Kerimäen kunnalliskodin palossa

Kuluvan vuoden loppiaispäivän aamuna paloi, kuten radiossa ja päivälehdissä on kerrottu, Kerimäen kunnan kunnalliskoti lyhyessä ajassa perustuksiaan myöten ja palon jälkeen raunioista kaivettiin esiin 9 hoidokin hiiltyneet ruumiit. Koska tämä oloissamme harvinaislaatuinen tulipalo kiinnostaa varmasti "Palontorjunnan" lukijoita, olemme pyytäneet Savonlinnan kaupungin palopäällikköä Paavo N. Soinia selostamaan mainitun kunnalliskodin ennakkopalosuojelutoimenpiteitä ja -olosuhteita sekä palon yhteydessä ilmenneitä seikkoja. Palopäällikkö Soini kertoi seuraavaa:

Palanut kunnalliskoti sijaitsi luonnonihanalla paikalla valtamaantien varrella noin 1,5 km Kerimäen kirkolta Savonlinnaan päin. Kunnalliskoti, joka näkyy kuvasamme, oli rakennettu hirsistä vuonna 1912. Rakennuksen muoto ilmenee pohjapiirroksesta. Sen siipiosa oli rakennettu myöhemmin ja siinä sijaitsi sairasosasto sekä sen päällä, koska rakennus tältä osaltaan oli kaksi kerroksinen, kaksi henkilökunnan asuntoa ja ns. työtupa. Muu rakennuksen yläosa oli avoullakkona. Tässä suuressa 30 huonetta käsittävässä rakennuksessa, joka oli varustettu uunilämmityksellä, oli sähköjohdot sekä vesijohto sähköpumpulla varustetusta kaivosta. Kyseessä olevalla hetkellä oli asuinrakennuksessa 59 hoidokkia,, joista 20 oli sijoitettuna sairasosastolle, sekä lisäksi 4 laitoksen henkilökuntaan kuuluvaa.

Alkusammutuskatustoa oli rakennuksessa saamiene tietojen mukaan 3 sankoruiskua, 1 miesosaston käytävässä, 1 naisosaston käytävässä ja 1 sairasosastolla. Lisäksi oli vielä keittiöiden ja sairasosaston välisessä käytävässä talon vesijohdosta tuleva seinäpaloposti tarpeellisine välineineen.

Tulipalo havaitaan.

Kohtalokkaan tammikuun 6 päivän aamuna klo 6.30 jälkeen (tarkkaa aikaa ei voida sanoa) kun osa hoidokeistakin jo oli jalkeilla, havaitsivat kahvinkeittopuuhissa kunnalliskodin olevat 2 henkilökuntaan kuuluvaa neitosta, että jostakin tunkeutui savua huoneisiin ja että miltei samalla hetkellä valot osasta rakennusta sammuiivat. Heidän ryhtyessä ottamaan selvää savun aiheuttajasta totesivat he, että piirroksessa näkyvä pieni ruokasali, jonka ovi oli kiinni, mutta ei kuitenkaan täysin, oli kokonaan savun ja liekkien vallassa. Tämän todettuaan he, suuren vastuunsa tuntien, riensivät kiireesti toimittamaan hälytystä hoidokkien huoneisiin pelastamaan heitä ulos, tällöin tapahtui todennäköisesti se kohtalokas erehdys, joka on tapahtunut niin monelle aikaisemmin, että ovet jäivät sulkematta tulen tieltä ja tästä oli seurauksena, että tuli, raittiiseen ilmatilaan päästyään räjähdysomaisesti pääsi leviämään talon muihin huonetiloihin. Suuren hoidokkimäärän toimittaminen ulos 32 asteen pakkaseen ei suinkaan ollut harvalukuiselle henkilökunnalle mikään helppo tehtävä, koska vanhukset luonnollisista syistä pyrkivät takaisin palavaan rakennukseen yhä uudelleen ja uudelleen pelastamaan sinne jäänyttä vähäistä omaisuuttaan. Niinpä onkin todettu, että eräät, jotka saivat liekeissä surmansa, oli palon alkuvaiheessa nähty jo rakennuksen rappusilla.

Palokuntien ja sammutusväen hälyttäminen.

Samanaikaisesti, kun henkilökunta toimitti sisällä hälytystä ja hoidokkeja ulos, eräs jo jalkeilla olleista hoidokeista riensi n. 16 metrin päässä olevalle tilanhoitajan asunnolle herättämään hänet. Tilanhoitaja ilmoittikin ensi töikseen asiasta Kerimäen puhelinkeskukseen, josta annettiin hälytys kunnan palopäällikölle, poliisiviranomaisille ja puhelimien välityksellä myöskin Kerimäen VPK:n miehistöille. Aikaisemmin annettujen ohjeiden mukaan pyysi puhelinkeskus myöskin välittömästi kaukoapua Savonlinnasta.

Kaukoavun pyyntö tuli Savonlinnan paloasemalle klo 6.49. Paikalle lähetettiin heti Savonlinnan kaupungin viime kesänä uusi paloauto miehitettynä vakinaisen palokunnan miehistöllä. Samanaikaisesti annettiin hälytys Savonlinnan VPK:11e, jonka lähtö palopaikalle tapahtui muutamia minutteja myöhemmin. Hetken kuluttua lähetettiin myöskin palokunnan ambulanssiauto tulipalopaikalle siltä varalta, että sitä siellä tarvittaisiin. Noin 25 minuutin kuluttua hälytyksestä oli Savonlinnan vakinaisen palokunnan sammutusyksikkö palopaikalla, jonne

matka kaupungista on noin 24 km. Tällöin todettiin, että koko suuri kunnalliskotirakennus oli liekkien vallassa jo siinä määrin, että välikatot olivat suurimmalta osaltaan pudonneet alas.

Ennen näiden paikalle tuloa oli paikalla Kerimäen kunnan palopäällikön johdolla Kerimäen VPK:n miehistöä, kunnalliskodin omaa henkilöstöä sekä lähipaikkakuntalaisia, jotka käsivoimakaluston turvin parhaansa mukaan koettivat suojella lähellä sijaitsevaa mielisairaalarakennusta ja tilanhoitajan asuntorakennusta, jotka juuri olivat syttymäisillään. Kerimäen kunnan moottoriruiskua, jota samoin kuin muutakin kunnan palokalustoa säilytettiin juuri palavan kunnalliskodin eräessä ulkorakennuksessa, yritettiin saada käyntiin, mutta tässä ei kuitenkaan onnistuttu pääasiassa sen takia, että

kalustoa oli koko talven ajan säilytetty kylmässä suojassa. Siten tämä jäi "pelistä pois" koko sammutustyön ajaksi. Koska tilanne oli erittäin uhkaava muihin rakennuksiin nähden, johdettiin Savonlinnan palokunnan säiliöautosta viipymättä suihku syttymässä olevien rakennusten ja palavan rakennuksen väliin, jolla suihkulla välillä sammuttaen ja välillä syttymässä olevien rakennusten seiniä kastellen, saatiinkin estetyksi se, etteivät aineelliset vauriot tulleet vieläkin suuremmiksi. Vesitäydennystä paloauton säiliöön saatiin järjestämällä vesiketju läheisestä kaivosta. Viipymättä ryhdyttiin myöskin toimenpiteisiin jatkuvan vesitäydennyksen saamiseksi. Tässä tarkoituksessa vietiin siirrettävä moottoriruisku palavasta rakennuksesta n. 200 m päässä olevalle valtaojalle, josta paikkakuntalaisten ilmoituksen mukaan vedensaanti olisi turvattu.

Tänne selvitettiin myöskin letkujohdot. Toisin kuitenkin kävi, sillä ko. oja oli kovien pakkasten vaikutuksesta jäänyt pohjaan asti. Ainoaksi keinoksi jäi selvittää letkujohdot vastakkaiselta suunnalta 500—600 metrin päässä olevasta joesta palopaikalle, josta moottoriruiskujen avulla saatiinkin suihkuihin vettä. Näin saaduilla suihkuilla yritettiin kaikin käytettävissä olevin keinoin sammutustyötä, suihkumiehiä vuorotellen, suorittaa. Mitä tulee itse tilanteeseen, palopaikalla kaukosammutusyksikköjen sinne saavuttua oli se, niin kuin yleensä tällaisissa tilanteissa on, verrattain sekava ja samalla myöskin rakennuksen pelastamiseen nähden toivoton, koska rakennuksen keskiosasta ja sairasosaston puoleisesta päästä olivat välikatot jo pudonneet alas. Ja muutenkin näin valtavan hirsirakennelman palo sai aikaan sellaisen kuumuuden ja ilmapirran, että palon nopeaan tukahduttamiseen olisi tarvittu useita kymmeniä erittäin voimakkaita suihkuja. Tähän ei käytännössä kuitenkaan ollut mahdollisuutta. Kukaan ei myöskään voinut sanoa, oliko palavaan rakennukseen jäänyt ihmisiä vai ei, koska pelastetut hoidokit olivat sijoitetut, useihin lähirakennuksiin ja osa heistä oli lähtenyt omille teilleenkin (karkuun) jne.

Ennen pitkää kuitenkin selveni, että palavassa rakennuksessa oli ainakin kahden hoidokin jäännökset ja kun oli suoritettu alustava hoidokkien luettelointi, luku aina vaan suureni. Samoin myöskin alkoi käydä selvillä, että rakennukseen jääneet ovat todennäköisesti sairasosaston puoleisessa rakennuksen osassa. Tämän osan sammuttamiseksi ja raivaamiseksi kiinnitettiin koko huomio, mutta osoittautui se äärimmäisen vaikeaksi jo senkin johdosta, että vallinnut heikko tuuli puhalsi rakennuksen muista osista juuri sinne päin, puhumattakaan suuresta palavasta massasta ja kovasta kuumuudesta. Raivaus- ja sammutustyötä 'jatkettiin sitkeästi kaikin käytettävissä olevin keinoin, sillä seurauksella, että rakennukseen jääneiden hoidokkien ruumiit saatiinkin yhtä päivin kuluessa esille. Sammutustyötä vaikeutti myöskin myöhemmässä vaiheessa letkujohtojen jäätyminen ynnä muut kovasta pakkasesta aiheutuvat tekijät. Palokuntalaiset, — samoin kuin muutkin sammutustyöhön osallistuneet — tekivät itseään säästämättä kaiken, mitä tehtävissä oli.

Tulipalon syttymisen syy.

Olin saanut määräyksen olla tapauksen jälkeisenä päivänä asiaa tutkimaan komennettujen rikospoliisimiesten käytettävissä tulipalon syttymisen syytä tutkittaessa. Tutkimuksien alkuvaiheessa kiinnitimme luonnollisesti huomiota niin sähkölaitteisiin kuin tulisijarakenteisiin. Saimme tietää, että talon sähkölaitteet olivat, juuri viime kesänä suurimmalta osaltaan uusitut. Jäännöksistä emme myöskään tavanneet mitään sellaista, mikä olisi viitannut, siihen, että tuli olisi saanut alkunsa juuri sähköjohdoista. Vaikka totesimme, että talon tulisijarakenteet eivät kaikilta osin olleetkaan kovin vahvakuntoisia, tuntui kuitenkin epätodennäköiseltä oletamus, että tuli olisi saanut alkunsa tulisija- ja savuhormilaitteista, koska pienen ruokasalin, josta palo alkoi, sekä sen läheisyydessä olevia tulisijoja oli viimeksi lämmitetty edellisenä päivänä keskipäivän uikaan ja koska kävi selvillä, että eräs henkilökuntaan kuuluva oli käynyt huoneessa, josta tuli oli saanut alkunsa, noin 20—30 minuuttia aikaisemmin, eikä hän tällöin oman kertomuksensa mukaan havainnut mitään tulipaloon viittaavaa.

Tutkimusten edelleen jatkuessa onkin selvinnyt, että mainittu henkilö oli pienessä ruokasalissa käydessään raappaissut tulta tulitikuilla katsoessaan pakkasasteita mittarista ja tällöin käsitellyt tulta niin varomattomasti, että se pääsi johonkin helposti syttyvään kohteeseen ja aiheutti täten tämä surullisen onnettomuuden.

Todettakoon lopuksi, että palo vaati vielä kymmenennenkin uhrin. Kunnalliskodin johtajatar Savolainen, joka olisi aivan lähitulevaisuudessa saanut siirtyä eläkkeelle, kuoli palon aiheuttamaan mielenjärkytykseen myöhemmin Savonlinnan sairaalassa.

Tulen tuhoa

Lågornas rov

Yhdeksän hoidokkia paloi Kerimäen kunnalliskodin palossa

Kuluvan vuoden loppiaispäivän aamuna paloi, kuten radiossa ja päivälehdissä on kerrottu, Kerimäen kunnan kunnalliskoti lyhyessä ajassa perustuksiaan myöten ja palon jälkeen raunioista kalvettiin esiin 9 hoidokin hiihtyneet ruumiit. Koska tämä oloissamme harvinaislaatuinen tulipalo kiinnostaa varmasti "Palontorjunnan" lukijoita, olemme pyytäneet Savonlinnan kaupungin palopäällikköä Paavo N. Soinia selostamaan mainitun kunnalliskodin ennakkopalosuojelutoimenpiteitä ja -olosuhteita sekä palon yhteydessä ilmenneitä seikkoja. Palopäällikkö Soini kertoi seuraavaa:

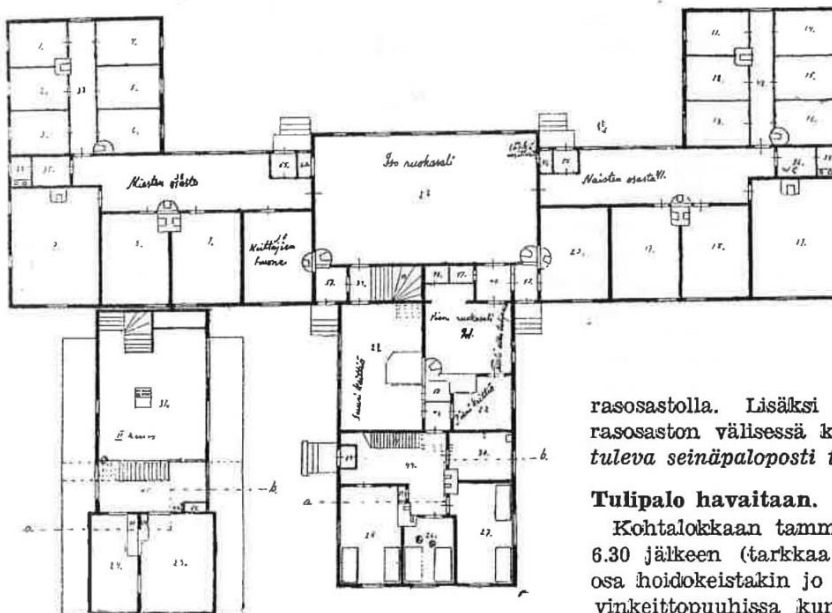
Bild av Kerimäki sockens kommunalhem, vilket nedbrann på trettondagsmorgonen. Vid branden förölyekades nio interner varjämte kommunalhemmets föreståndarinna senare avled på grund av vid branden uppkommen sinnesrörelse. Nedan en planritning av den nedbrunna byggnaden. Branden begynte i rum nummer 21 på grund av ovarsamhet med eid.

Palanut kunnalliskoti sijaitsi

luonnonihanalla paikalla valtamaantien varrella noin 1,5 km Kerimäen kirkolta Savonlinnaa päin. Kunnalliskoti, joka näkyy kuvassamme, oli rakennettu hirsistä vuonna 1912. Rakennuksen muoto ilmenee pohjapiirroksesta. Sen siipiosa oli rakennettu myöhemmin ja siinä sijaitsi sairasosasto sekä sen päällä, koska rakennus tältä osaltaan oli kaksi-

kerroksinen, kaksi henkilökunnan asuntoa ja n.s. työtupa. Muu rakennuksen yläosa oli avoullakkona. Tässä suuressa 30 huonetta käsittävässä rakennuksessa, joka oli varustettu uunilämmityksellä, oli sähköjohdot sekä vesijohto sähköpumpulla varustetusta kaivosta. Kyseessäolevalla hetkellä oli asuinrakennuksessa 59 hoidokkia, joista 20 oli sijoitettuna sairasosastolle, sekä lisäksi 4 laitoksen henkilökuntaan kuuluvaa.

Alkusammutuskalustoa oli rakennuksessa saamiemi tietojen mukaan 3 sankoruiskua, 1 miesosaston käytävässä, 1 maisosaston käytävässä ja 1 sai-

Pohjapiirros palaneesta kunnalliskodista. Palo alkoi pienestä ruokasalista (n:o 21). — Yllä kunnalliskoti ennen paloa.

rasosastolla. Lisäksi oli vielä keittiöiden ja sairasosaston välisessä käytävässä talon *vestjohdosta* tuleva seinäpaloposti tarpeellisine välineineen.

Tulipalo havaitaan.

Kohtalokkaan tammikuun 6 päivän aamuna klo 6.30 jälkeen (tarkkaa aikaa ei voida sanoa) kun osa hoidokeistakin jo oli jalkeilla havaitsivat kahvinkeittopuuhissa kunnalliskodin keittiöissä olevat